černá vdovám nesluší

hovor o životě, smrti a naději

VERONIKA HURDOVÁ — EVA FRANCOVÁ

ODRAZIT SE

nastole

Černá vdovám nesluší

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Eva Francová, Veronika Hurdová

Černá vdovám nesluší – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Černá vdovám nesluší

Černá vdovám nesluší

Hovor o životě, smrti a naději

Eva Francová
Veronika Hurdová

nastole

© Eva Francová, 2026
© Veronika Hurdová, 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-7448-893-1
ISBN e-knihy 978-80-7448-928-0 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7448-929-7 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7448-906-8 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Obsah

Na úvod: Veronika Hurdová 8
To skoro vypadá jako návod na šťastný vztah 22
Nejsem žádnej chudák 42
Prostě musíš přežít do zítra 56
Ahoj, já jsem vdova, tady mě máš 68
Možná jsme jako ty ručičky od hodinek 86
Kup rakvičku a věnečky 94
Okamžiky nad hladinou jsou delší 110
Ty peníze! 124
Mluvte o tom 130
Víc objímání 138
Na závěr: Eva Francová 142

Na úvod
Veronika Hurdová

Když mě v létě roku 2025 oslovilo nakladatelství nastole s tím, že by ve spolupráci se mnou rádo napsalo knížku, cukala jsem se. „A o čem by to mělo být?“ Odpověď, že o mně a mém životě, mě moc neuspokojila. Přišlo mi to nějak málo. Žiju se sebou každý den a nepřijde mi, že by na tom bylo něco pozoruhodného. Jasně, kdyby se můj život sestříhal do dvouminutového traileru k hollywoodskému filmu, pár zajímavých momentů by se tam našlo. Asi tak jako u každého z nás. Ale svoji žitou realitu považuju za dost obyčejnou. Smažím vajíčka nebo peču koláč, foukám na odřená kolínka a podepisuju bezinfekčnosti na tábor, snažím se udržet při životě těch pár kytek, co přežívají mé péči navzdory, hraju na klavír nebo si čtu, nadávám dětem, ať odnosí z pokojíku hrnky, protože si nemám do čeho uvařit čaj. Většinu času věnuju věcem, o kterých

by možná dokázal poutavě vyprávět Bohumil Hrabal nebo Karel Čapek, ale já rozhodně ne.

Pokud mi nějaké téma přijde zajímavé a důležité, zpracuju ho jako román. V tomhle je mi beletrie sympatická. Jako spisovatelka stojím v pozadí, a pokud chci něco vyslovit, vyberu si některou z postav, které svá slova vložím do úst. Sama jako čtenářka nemám moc ráda takové ty chytré seberozvojové knížky, ve kterých z každého řádku čouhá moudro naservírované na zlatém podnose. Cítím se pak přehlcená, do jisté míry znásilněná do pohledu autora. Brání mi to poodstoupit a udělat si vlastní úsudek. Jinak je tomu v příbězích, kde jako čtenář dostávám dostatek prostoru, abych nad tématem mohla přemýšlet po svém.

Další potíž související se vznikem této knížky jsem viděla v tom, že si do velké míry chráním své soukromí. Na sociálních sítích se veřejně pohybuju už přes dvanáct let. Za tu dobu jsem se naučila, že ne všechno je potřeba sdílet s neznámými lidmi, kteří vás virtuálně sledují. Možná to bude znít chladně a vypočítavě, ale sociální sítě jsou pro mě dnes v první řadě marketingový nástroj, díky kterému se můžu živit tím, co miluju. Nestydím se za to a veřejně to přiznávám. Není to pro mě způsob, jak si dokazovat vlastní hodnotu. Není to místo, kde potřebuju hledat uznání. Nenaplňuju si tam ani touhu po lidské blízkosti. Můžu to dnes říct proto, že jsem si všemi těmito stadii prošla. A právě proto, že jsem se za ty roky mnohokrát spálila, jsem už opatrná. Nedávám se veřejně celá. Nechci, aby sociální sítě zasahovaly do mé každodennosti, kdy na výletě s dětmi přemýšlím, co večer spíchnu za článek, a pak v noci nespím, protože mi někdo napsal něco, co mě zranilo.

Jak by tedy s takovým nastavením mohla vzniknout knížka o mém životě? Nesouzněla jsem s představou, že si někdo připraví otázky, bude se mě ptát a já budu „odpovídat moudře jako kniha".

(Ne snad, že bych toho byla schopná.) Proč bych to dělala? Abych si počechrala ego? Abych si na konto připsala čtrnáctou knížku? Neřekla jsem sice konečné ne, ale moc jsem si nedokázala představit, jak by to celé mohlo proběhnout tak, abych se do projektu pustila a za výsledek se dokázala postavit.

Jenže pak se stalo něco, co dalo věci do pohybu. V září jsem se (paradoxně skrze sociální sítě) dozvěděla, že zemřel Jirka Franc, manžel Evy Francové. Té Evy, kterou mnoho z vás bude znát pod online přezdívkou Kuchařka ze Svatojánu. Sledovala jsem ji od jejích začátků, kdy na blogu zveřejňovala své veganské recepty. Byla mi sympatická tím, že si na rozdíl od zbytku foodblogové scény nepotrpěla na okázalost. Uvařené pokrmy nijak nestylizovala, na „fancy plating" si nepotrpěla. Žádné dlouhé příběhy o tom, jak ležela v sadu a skrze paprsky slunce pozorovala zrající meruňky. Žádné exotické potraviny, pro které by člověk musel oběhat dvacet specializovaných obchodů. Zkrátka jen uvařila, nandala na talíř, rychle vyfotila a snědla. Její jídla vypadala přesně tak obyčejně jako ta moje. Líbila se mi Evina praktičnost a to, jak má celou svou slávu na (vegetariánském) salámu. Přitom už v dobách, kdy se u nás Facebook teprve rozjížděl, kolem sebe dokázala vytvořit stotisícový fanklub! Z toho by leckdo zpychl, nebo se aspoň pokusil blog profesionalizovat a monetizovat. Ale Eva si stále jela to své, se stejnou – pro mě obdivuhodnou – lehkostí. Z toho, že je veřejně známá a oblíbená, si hlavu nedělala. Psala jen, když na to měla náladu. Občas se na dlouhé měsíce odmlčela, což je něco, co by vám žádný soudný expert přes marketing na sociálních sítích nedoporučil.

Když ji recepty přestaly bavit, začala sdílet na sítě svá zamyšlení. Ta jsem také s chutí četla. Bavila mě Evina nebojácnost, s jakou své názory předkládala. Imponovalo mi kverulantství, se kterým se nebála vystupovat a pouštět do diskuzí. Zároveň jsem za jejími

řádky cítila moudrost, která se nedá vyčíst jen z knížek, ale je potřeba ji nabýt životní zkušeností. Líbí se mi, když lidé znají své přednosti i nedostatky, pracují na sobě, a zároveň se nestydí za to, jací jsou. Eva Francová v mých očích tohle všechno splňovala.

Když zemřel Evin manžel Jirka, nějakým nevysvětlitelným způsobem mě to zasáhlo. Možná si řeknete, že je to normální. Jenže já jsem za těch deset let svého vdovství v kontaktu s mnoha pozůstalými, kteří mi píšou své příběhy. Neuběhne měsíc, aby mě nekontaktovala nějaká žena, která přišla o muže, dítě či rodiče. Skoro bych řekla, že je to takové mé druhé neplacené zaměstnání: poradna pro pozůstalé. Můj příběh a zkušenosti dodávají lidem naději, že se smrt milovaného člověka dá přežít. Tím, že se smrti takto zprostředkovaně dotýkám často, nemůžu si dovolit, aby mě každý těžký příběh bolel. Brzy bych vyhořela. Snažím se nabídnout útěchu a porozumění, ale sama zůstat stranou. Proto mě samotnou překvapilo, že se mě příběh Evy a Jirky Francových, dvou lidí, se kterými jsem se osobně nikdy nesetkala, tolik dotknul.

Eva, podobně jako já před lety, začala na sociální sítě sdílet své pocity ohledně Jirkova odchodu. Obyčejně se do internetových diskuzí nepouštím, málokdy píšu pod příspěvky komentáře někomu, koho jsem naživo nepotkala. Tehdy jsem ale cítila potřebu Evě vyjádřit podporu. Jako vdova vdově, žena ženě, člověk člověku. V těžkých chvílích bychom neměli mít pocit, že jsme sami. A možná virtuální svět není tím nejlepším místem, kde hledat sounáležitost, ale jak se říká: lepší než drátem do oka.

Stalo se, že Eva mi následně taky občas okomentovala nějaký článek. Najednou už to nebyla „úplně cizí paní z internetu, kterou tajně jednostranně šmíruju". Možná tehdy ve mně začala klíčit myšlenka, že bych ráda naši interakci převedla z online světa do toho offlinového, opravdového. A proč by právě z takového povídání

nemohla vzniknout kniha? Navrhla jsem to nakladatelství a oni okamžitě nadšeně souhlasili. A naštěstí souhlasila i Eva.

Od začátku jsem trvala na tom, že chci nikoli rozhovor, ale hovor. Jaký v tom vnímám rozdíl? Inu, rozhovor má hierarchicky pevně dané role. Jeden se ptá, druhý odpovídá. Naproti tomu v hovoru jsou zastoupeny obě strany rovnoměrně. Sdílejí své zkušenosti, doplňují se, kladou si otázky navzájem. Jak stárnu, takový druh mezilidské výměny má v mých očích stále větší hodnotu. Domnívám se, že právě skrze vztahy může člověk být člověkem. Nejsme uzavřené vesmíry, byť by se nám to současný svět plný materiálního, ale i spirituálního individualismu snažil namluvit. Díky vztahům můžeme zažívat sami sebe, díky vztahům můžeme růst, díky vztahům můžeme pěstovat a kultivovat tolik důležité aspekty našich bytostí, jako je soucit, laskavost, ale třeba i humor.

Ačkoli tohle všechno vím a dává mi smysl tyto kvality skrze hovory rozvíjet, jsem na tomto poli stále jen nesmělou začínající studentkou. Mám ráda samotu a od dětství jsem se vždy nejlépe zabavila hovory, které se odehrávaly jen v mé hlavě. Když mi někdo něco říká, hned si jeho slova rozstrkávám do šuplíčků a přiřazuju k tomu, co už jsem se o světě dozvěděla. Okamžitě mě napadá, kde má jeho výpověď díry a čím ze sebe bych je zaplnila. Přitom bych se tolik chtěla naučit plně naslouchat, když druhý mluví. Pohodlně se v jeho povídání uvelebit, věnovat mu celou svou pozornost, vypnout se, nehodnotit a nepřemýšlet souběžně, co chytrého mu záhy odpovím. Stejně tak bych chtěla umět klást otázky. Nejde o to, že bych žádné otázky neměla, spíš naopak. Ale málokdy se týkají člověka samotného. Jak se cítí? Co zrovna zažívá? Co by ode mě potřeboval? Když se rozdávala empatie, stála jsem zřejmě ve špatné frontě. Můj stávající partner si ze mě kvůli tomu láskyplně utahuje, a když přijde okamžik, kdy bych se měla recipročně empaticky

projevit, tak mě k tomu „strašně nenápadně“ navede. Zda jeho trénink nese aspoň nějaké plody, můžete posoudit na stránkách této knihy.

Pravda ale je, že i když jsem se určitě v „umění vést hovor“ za uplynulé roky velmi zlepšila, pořád spíše kulhavě klopýtám. Když si nedávám pozor a potopím se do svých myšlenek, ve kterých umím tak hladce a zkušeně plavat, to tam je odhodlání věnovat prostor druhému. Ačkoli jsem do nahrávání s Evou vstupovala s upřímným odhodláním, že se upozadím, pozornému čtenáři neunikne, že na objem jsou moje části větší. (To naštěstí nijak nesouvisí s obsahovou hutností řečeného, takže nebojte, užijete si i dost Eviných myšlenek.) Nemám tuhle svou sebestřednost ráda, ale budiž mi ke cti, že poctivě pracuju na tom, abych ji do smrti výrazně rozředila. Snad mi ještě pár let zbývá.

S Evou jsme se začaly scházet v zimě, u ní v domečku ve Svatojánu. Obdivovala jsem, že tak krátce po Jirkově smrti je schopná sdílet své myšlenky a mluvit bez toho, aniž by se rozbrečela. Ale jak ona sama říká: „Pláče se v noci.“ Bylo by hezké napsat, že jsme si hned od prvního setkání padly do oka a okamžitě věděly, že jsme stejná krevní skupina a že si budeme rozumět. Ale v mých očích to proběhlo trošku jinak. V tomhle jsme si s Evou trochu podobné: jako dvě kočky, které protistranu dlouho pozorují, než si ji pustí k tělu. Pro neznámé lidi máme nachystáno několik funkčních masek, které můžeme nasadit v případě, kdy si nejsme jisté, že je ten druhý hoden toho, abychom se mu vydaly. V okamžiku, kdy uznáme, že si dotyčný zaslouží naši důvěru, masky postupně odhazujeme. Dovolujeme mu vstupovat na území, která obvykle před světem pečlivě skrýváme.

Lhala bych, kdybych tvrdila, že jsem před Evou sundala i tu poslední masku. A myslím, že ona to má stejně. Na plné otevření

a sdílení se máme obě jiné důvěrníky, a je to tak v pořádku. Při čtení knihy mějte prosím toto na paměti, kdykoli byste získali pocit, že jsme statečné, obdivuhodné nebo v jakémkoli ohledu lepší než kdokoli jiný. Na následujících stránkách odkrýváme jen kousek naší osobnosti. Ten kousek, který jsme připravené sdílet. Ten kousek, který máme odvahu předložit veřejně. Spoustu zajímavých a hlubších hovorů jsme s Evou vedly mimo záznam. A pak tam zůstalo i mnoho nevysloveného, co si chceme nechat pro sebe, nebo se možná stydíme přiznat samy před sebou i ve chvíli, kdy se nikdo nedívá.

Ať je tomu jakkoli, můžu s klidnou duší říct, že jsem se na naše setkávání víc a víc těšila. Bavilo mě Evu poznávat i po jiných stránkách, než jsou ty veřejně přístupné. Postupně jsme obě roztávaly a dovolily si být upřímnější. Snad je to i tématem, které máme společné. Naše příběhy se sice v základních aspektech liší – já ovdověla před deseti roky jako dvaatřicetiletá, se třemi malými dětmi, Eva je vdovou ani ne rok, má za sebou osmatřicetileté manželství a sama už je babičkou – nicméně mnoho máme společného. Je to především způsob, jakým nahlížíme na svět. Spojuje nás touha žít, lehkost, s jakou přistupujeme k zásadním věcem, a v neposlední řadě také humor.

Ve chvíli, kdy jsme s nahráváním začínaly, mě nenapadlo, co všechno mi naše hovory zprostředkují. Poprvé jsem si plně uvědomila, že jsem celé ty roky byla sice v kontaktu se vdovami, ale vždy jsem byla v pozici „té, která to zvládla a může pomáhat dalším". Ono se to samozřejmě nabízelo. O smrti jsem psala články, dávala rozhovory do médií a podcastů, vystupovala na pódiích po celé republice. Dokonce jsem napsala knihu *Moje milá smrti* (2017), kde své pocity a prožitky shrnuji a snažím se tak změnit pohled naší

společnosti na smrt. Přirozeně jsem se tak dostala do role, kdy se ke mně druzí obraceli jako k „té, která ví jak na to".

Vzhledem k tomu, že se mi po smrti mého manžela velmi protřídila základna přátel, zbylo v mém blízkém okolí jen málo těch, kteří Honzu znali a mohli na něj vzpomínat. Většina mých kamarádů mě tudíž zná už jen jako vdovu. Není tedy překvapivé, že nemají velkou potřebu zkoumat můj předešlý život. Na Honzu už se mě skoro nikdo neptá. Řešíme s přáteli věci aktuální, v minulosti se příliš nerýpeme. Navíc já sama mám nastavení, které tomu dopomáhá: když je realita kolem mě příliš bolavá, zapíchnu oči na horizont a šlapu bahnem dál, s nadějí v srdci, že zítra bude líp.

Jak zvláštní proto bylo nejen vracet se k Honzovi ve vzpomínkách v takové intenzitě, ale vůbec dostávat otázky, jak se cítím, co prožívám a jak mě tahle zkušenost proměnila. Otázky, které se možná bojí položit i ti, co mě dobře znají nebo co pamatují Honzu. Otázky, na které se v koloběhu každodenního života zapomínám ptát i sama sebe, snad abych zbytečně nerozšťourala něco, co je bezpečně zapouzdřené a jakž takž funguje. Domnívám se, že do jisté míry na sebe každý z nás hraje podobnou hru. Nelze se rýpat v každém jednom traumátku, co v sobě nosíme. A rozhodně je nelze otevírat všechna najednou. Je to podobné jako jízda po D1. Kdybychom měli spadnout do každého rigolu a dolíku a důkladně je prozkoumat, tak bude cesta z Prahy do Brna nesnesitelně dlouhá a bolestivá. Občas je prostě lepší šlápnout na plyn a nerovnosti přejet i za cenu, že do Brna dojedeme s trochu natřeseným zadkem.

Vždycky jsem tvrdila, že terapeuta nepotřebuju, protože život je ke mně v tomhle milosrdný. Pokaždé, když sesbírám dost sil, sám mi k prozkoumání naservíruje nějaký ten dolík, někdy i pořádný rigol. „Na, holka, už jsi dost velká na to, aby ses podívala na tenhle kousek své minulosti. Neboj, to zvládneš."